

Krudy Gyula huszonöt éves írói jubileuma

Még a régi, nagy nemzedék — Jókai, Mikszáth — közvetlen utódja új, termő humuszba ojtva Krudy Gyula, aki az egész ország olvasóközönségének köszöntése közben most ért el írói munkásságának huszonöt éves fordulójához. Ebből az alkalomból újra megkísért az a szépséges, csillagos álmokat kergető korszak, amikor csupa boldog, kacagó, melegsivű ember virágos réteken hajszolta a maga életét. A fantázia tündérszínéket teremtő játéka és az érzés frissen csobogó tiszta patakja volt ama korszak minden nap megéledő valósága, az élet, maga a reális élet önként, magától adódott az illúziók mellé. — Ennek a csodálatos világnak Jókai Mórral és Mikszáth Kálmánnal együtt legragyogóbb megteremtője Krudy Gyula.

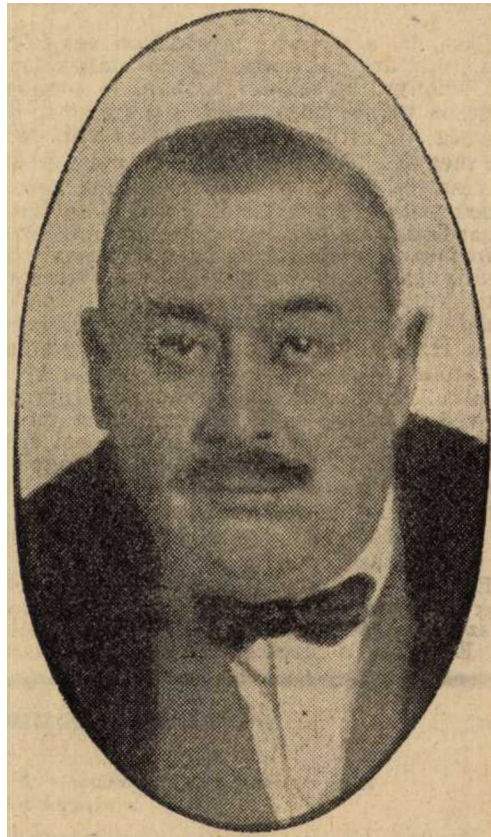
Az utolsó romantikus, az álmok lovagja a mostani sok keserű realitás közt — így lehetne legtalálhatóbban Krudy Gyulát nevezni. Avagy nem fölemelő romantika, szikrázó álom-e, amikor utnak indulunk A vörös postakocsin s találkozunk biedermeier esecsebecsékkel, finom, törekeny lánylélkekkel, jó emberekkel, mikor bepillantunk régi nemesurak udvarházába, a hagyományok, a becsületek, a fölhevülések, a bátorságok, a gavallérságok relikviái közé. Vagy végigszáguldunk a Nyírség forró homokján, fölöttünk teljes erejével izzik a nap és a hatalmas rónákon mindenütt a szabadság levegője él és a paraszt verejtékező fehér kenyeret termel. Máskor fölme gyünk a Kárpátok rengetegébe, ahol már kísértetek járnak és a téli éjszakákon, apró, zsufolt, óstílusú házak tetején ijesztően vibrál a szűz hó. Az alabárdos ór hirdeti az éjfélt, mindenütt halálos csend, a kutyák is csak néha vonjanak. De itt is emberek élnek, urak, parasztok, magyar urak, magyar parasztok, akik nemzeti jogaikért küzködnek. Ményi gyönyörűség, csupa eltemetett, megsemmisült álom, ami mind fölbredhetne már, amiknek fölbredésére egész szomjas lel künkkel várunk.

Krudy Gyula most negyvenhat éves, hatalmas szál ember, szép ember. Arcának barna piroz színén még fiatalság virul, dus haját már belepte a dér. Lelkével a messi muliban él, a homlokán a ma gondja ül. De amaz erősebb hatalom, ami leköti teljes energiáját, a ma kénytelen terhét mindannyiunkkal együtt viseli, de minden pillanatban szabadulni akar tőle. Kedves, sziporkázó, meleg, bohém atura, jókedvű élések szeretője. Am kedve, kedélye soha sem jár a felszínen, minden érzése a mélységig hatol, könnyezni ép úgy csak a szívével tud, akár mosolyogni és irtózik a hamis areulatóktól. Rajong az igazi fiatalságért, mert bennük hiszi a jövődőt — fölfogása szerint a multat — amit olyan nehezen és sok sírás között temetett el.

Karaktere magyarazza kiváltságosan ritka írói termékenységét, írói értékeit, csapongó fantáziáját és szindus, tősgyökeres magyar nyelvezetét. Rengeteg munkát írt, — 1914-ben 16 kötetre tervezték írásait a kiadói

— a legváltozatosabb eseményekről, mesékről, fordulatokról és színhelyekről mindig ékes, könnyen folyó magyarsággal.

Hazája a Nyírség, itt született az 1878. esztendő október 21. napján, Nyírség községben. Iskoláit Szatmárban, Podolinban, Bécsben és Nyíregyházán végezte. Azután az újságírói pályára lépett. Eleintén Debrecenben és Nagyváradon, Ady Endre elindulásának városában dolgozott. Maga is egyik tagja volt a nagy költő legszűkebb környezetének. Később Budapestre költözött és a Pesti Naplónak, majd az Az Újság-nak lett munkatársa.



Most pedig az Est lapok kötelékében áll, ezeknek ír sűrűn tárcákat, regényeket, novellisztikus riportokat és a Magyarországon naponként jelennek meg a hírek rovataiban kis, színes írásai „Kr. gy.” jelzéssel.

Írói ambíciója korán kezdett ébredni. Ifjusági munkákkal kezdte, egy ifjusági szindarabja, a Zoltánka, amelyben Petőfi fiacskájának életét dolgozta föl, a Magyar Színházban került színre. Első munkái közé tartoznak Űres a fészek, Ifjuság és Vig ember meséi című novelláskötetei. Egyéb munkáinak csupán a címét is fölolvadni körülményes föladat, oly sok: Diákkisasszonyok, Álmodó hős, Pajkos Gaálék, Szakállszáritón, Nyíri csend, Hét szilvafa, Esti ut, A francia kastély, De Roch kapitány csodálatos kalandjai, Első szerelem, Paletaj álmok, A Szindbádban és Szindbád utazásaiban személyes élményeket írt meg. További munkái A bűvös erszény, A

podolini kísértet, Asszonyságok dija, A podolini szakácsné, a Puder, Andráscsik öröksége, a Miatyánkok évébe, Tótágas, Napraforgó, A betyár álma, Az utitárs, Bukfene, Utazások a vörös postakocsin, Az aranykéz-utcai szép napok, A vörössipkások, Egy szerelemgyerek, Nagy kópé stb. Legszebb munkája A vörös postakocsi, amely három kiadást ért el. Háborus könyve, „A 42-es mozsarak”.

Krudy Gyula jubileuma a Reggeli Hirlapnak is örömmel, mert a jubiláló, nagy magyar író nekünk is munkatársunk. Vasárnapi írásai hetenkint díszítik lapunkat, ezenkívül tárcáival is sűrűn keresi föl a Reggeli Hirlapot. Természetes, hogy mi kétszeres örömmel, megkülönböztetett tisztelettel és forró szeretettel köszöntjük Krudy Gyulát írói munkásságának huszonötödik évfordulóján és tiszta szívünkben kívánjuk, hogy megérhesse a ragyogó mult boldogságának, az ő idejének, és a mi jövőnknek föl-

*

Krudy Gyula írói munkássága negyedszázadának betelése alkalmából a kiváló író tiszteletére szülővárosában, Nyíregyházán ünnepséget rendezett szombaton a Gazdák és Kereskedők Köre. Gyönyörű magyar álmok mesemondójának, a legérdekesebb és legsajátosabb szavu magyar írók egyikének ezt az ünnepét teljes joggal megülhetné minden magyar város vagy akármelyik magyar város, mert Krudy Gyula ma már otthon van az egész országban. De melegebb és kedvesebb bizonyára sehol másutt nem lehet, mint ott, ahol született és ahonnan a lelke, a képzelete, az álmolátása soha el nem vált. A Krudy Gyula fantáziájának földje: a Nyírség és ihletése, szülőföldjének levegője. A lelke a gondolata sohase hurcolkodott el hazulról és Nyíregyháza ünnepe bizonyítja, hogy otthon is mindig maguk között levőnek érezték. A nyíregyházi jubileum bizonyára nem veszt melegéből és bensőségességéből, ha a gondolatával Krudy Gyula minden tisztelője részesül kívánczok.